

Llengua, Punset i ideologia, 1

JOAN FRANCESC
MIRA

M' hauria agradat, després de dos o tres articles més o menys directament relacionats amb els reconfortants canvis polítics de les darreres setmanes al País Valencià, allunyar-me una mica d'aquesta matèria – que és una de les “meues” matèries, no cal dir-ho – i dedicar-me algun temps a especular sobre estètica, ètica vagarosa, literatura, els colors de la mar o les calors de cada estiu. Però el discurs ja famós de la senyora Carolina Punset em va fer tornar a aquesta terra (la “terra valenciana”, per dir-ho com algú que no vol mai dir “el nom”, ai dolor), on pareix que la política, la ideologia i la llengua han d'anar encara molt de temps tan estretament lligades. Fins no fa gaire temps –fins la irrupció de Compromís, fa pocs anys, després de molts i molts anys de treball incansable del Bloc (d'un Bloc Nacionalista Valencià, *horresco referens!*)–, en aquest país (o terra, o cosa incerta?) dominava una ideologia nacional avui encara ben viva, patrocinada per extensos sectors de la dreta valenciana i activament o passivament compartida per extensos sectors de l'esquerra, en virtut de la qual no solament és irrellevant i fins i tot molesta l'existència de partits polítics d'àmbit valencià, sinó que és *de fet* (i de vegades per principi) secundària, irrellevant i molesta l'existència d'una llengua i d'una producció cultural no reductibles a les definides com a nacionals espanyoles. En el cas del castellà (l'espanyol, com la diputada Punset ens recorda que cal dir), la llengua és tan expansiva

i hegemònica com el país o territori on va nàixer fa mil anys: esdevinguda llengua/cultura nacional d'un Estat modern, tendeix a ocupar tot l'espai de poder, l'espai social i físic d'aquest mateix Estat. Simplement perquè una llengua-cultura hegemònica, en definir-se com a nacional, tendeix a omplir tot l'espai de l'Estat definit com a nació, i a reduir i eliminar la diferència, en tant que el manteniment d'aquesta diferència és un obstacle a la perfecció de la seua hegemònia. I ningú no renuncia al domini mentre és còmode: mentre el dominat es deixa dominar sense massa dificultats, i encara dóna les gràcies. Com aquells que, ara i abans, per facilitar la submissió perfecta accepten la inferioritat pròpia com a dominats: no ser res valuós, o ser molt poc, és el camí més recte a la inexistència assumida.

«EN EL CAS DEL CASTELLÀ (L'ESpanyOL, COM LA DIPUTADA PUNSET ENS RECORDA QUE CAL DIR), LA LLENGUA ÉS TAN EXPANSIVA I HEGEMÒNICA COM EL PAÍS O TERRITORI ON VA NÀIXER FA MIL ANYS»

En tot cas, el discurs ofensiu de la senyora P, tan “modern”, té antecedents il·lustres de fa un segle i més d'un segle. La ideologia nacional era la mateixa, i no ha de sorprendre que, quan apareixen els primers intents de valencianisme polític, a la primeria del segle XX, aparega també brutalment la negació explícita i frontal de l'existència del país. Hi ha un text del diari *El Pueblo*, en plena campanya del blasquisme contra el “contagi” a València de la Solidaritat Catalana, que he considerat sempre emblemàtic: “¿De donde sacan estos señores valencianistas que aquí puede haber sentido regionalista hasta el punto de constituir una fuerza poderosa y eficiente? ¿Acaso ha tenido Valencia historia propia que haya delineado su personalidad con caracteres imborrables a través del tiempo? [...] Es una tontería el querer engañar con una historia ficticia y con una personalidad tan poco persistente. Estamos todos en el secreto: ni historia, ni literatura, ni lengua ni nada” (V. Ballester Soto *El Pueblo*, 18 de juny 1907. En A. Cucó, *El valencianisme polític*, p. 63). Difícilment podia ser més explícita la negació, ni més diàfana la posició nacional que s'hi expressa: tan antinacional valenciana, que arriba a no reconèixer ni tan sols una “personalitat regional” capaç de mostrar algun senyal d'identitat respectable. Recordant, sobretot, que aquesta posició, adobada o no amb tocs de regionalisme agrarista, populista o líric, va ser mantinguda de manera permanent per una força, com el republicanisme blasquista, al voltant de la qual girava la vida política de la capital del país, i no solament de la capital. Continuarà.